

Rīgā, 01.04.2019.

Latvijas Kultūras akadēmijas
Rektora vēlēšanu komisijai

Latvijas Kultūras akadēmijas vadības programma 2019-2023

Spēcīga nācija un valsts ar efektīvu tautsaimniecību un plaukstošu kultūru mūsdienās nav iedomājama bez attīstītas zinātnes un kvalitatīvas augstākās izglītības. Dažādu jomu eksperti kā vienu no nozīmīgākajiem Latvijas attīstības resursiem skata mūsu cilvēkkapitālu, tāpēc īpaši svarīgi ir izglītēt speciālistus, kas būtu spējīgi nodrošināt tautsaimniecības transformāciju no resursu ekonomikas uz inovatīvo tehnoloģiju un investīciju ekonomiku, kurā nozīmīgu lomu spēlē mūsdienās īpaši pieprasītas kritiskajā domāšanā un radošumā balstītas zināšanas un prasmes. Šobrīd valsts attīstības plānošanas un izglītības un zinātnes politikas veidošanas normatīvā bāze uzsver noteiktu profesiju zinošu un prasmīgu pārstāvju gatavošanu saskaņā ar vietējā darba tirgus prasībām. Tomēr, runājot par augstākās izglītības lomu, svarīgi to nesašaurināt līdz darba tirgus apkalpošanas līmenim, jo tās funkcija ir daudz plašāka un, galvenais, vērsta uz nākotni. Intensīvā tehnoloģiju attīstības laikā, kad arvien grūtāk vai pat neiespējami noteikt, kādas zināšanas, iemaņas un prasmes būs nepieciešamas nākotnes darba tirgum, augstākās izglītības uzdevums būtu ne tikai apkalpot, bet arī aktīvi piedalīties tā veidošanā. Augstākās izglītības iestādēm kā zinātnisko zināšanu radīšanas un pārneses centriem visā savā daudzveidībā jāturpina būt par ietekmīgiem un sociāli aktīviem analītiskās un kritiskās domāšanas, radošuma un vieduma inkubatoriem, kas sagatavo nākotnes profesionāļus – izcilas, harizmātiskas personības, kas būtu spējīgas veicināt Latvijas sabiedrības saliedētību un celt tās labklājību.

Vadības programmas mērķis – iezīmēt vadības darbības stratēģiskās prioritātes, saskaņā ar kurām Latvijas Kultūras akadēmija virzās uz izcilību, saglabājot, attīstot un popularizējot nacionālās kultūras vērtības un kultūras mantojumu; nodrošinot atvērtību kultūras daudzveidībai un lojalitātē balstītu starpkultūru komunikāciju; sniedzot ieguldījumu audiovizuālās, teātra un laikmetīgās dejas mākslas nozaru, radošo un kultūras industriju sektoru attīstībā, tai skaitā, sekmējot šo nozaru un sektoru eksportspējas potenciālu.¹

Latvijas Kultūras akadēmija ir nacionāla augstskola, ko dibinājusi un akreditējusi Latvijas valsts. Tas liek apzināties mūsu atbildību valsts priekšā, aktīvi piedaloties nacionālās kultūras ilgtermiņa attīstības nodrošināšanā, kā arī radot priekšnosacījumus kultūras un mākslas nozares profesionāļu sagatavošanai. Mūsu augstskolas darbības specifiku galvenokārt izsaka starpdisciplināritāte, kas izglītojoties ļauj ne tikai iegūt, lietot un komunicēt humanitāro un sociālo zinātņu zināšanas, bet jau studiju procesā radīt elitārās kultūras fenomenus audiovizuālās mākslas, teātra un laikmetīgās dejas jomā, attīstīt radošo un kultūras industriju sektoru, tādējādi dodot savu pienesumu Latvijas tautsaimniecībai, demokrātiskas sabiedrības vērtību stabilitātei un valsts starptautiskajam prestižam.

2014.–2018. gadā uzsākto procesu rezultātā LKA jau ir piesaistījusi papildu finansējumu saskaņā ar IZM izstrādāto *Zinātniskās darbības attīstības finansējuma modeli augstskolām*, kā arī ir iesaistījusies vairāku Eiropas Savienības fondu *Specifiskā atbalsta mērķu* projektu īstenošanā, kā rezultātā tiek uzlabota audiovizuālās mākslas studiju materiāli tehniskā bāze, tiek veidotas jaunas studiju programmas, tajā skaitā profesionālā doktora programma, tiek pilnveidotas akadēmiskā un administratīvā personāla

¹ Latvijas Kultūras akadēmijas attīstības stratēģija 2015-2020.

kompetences, kā arī tiks optimizēta LKA pārvaldes un kvalitātes nodrošināšanas sistēma. LKA vadības darbības fokusā ir studējošie, kuru izaugsmes nodrošināšanai ir jātiecas gan uz institucionālo, gan uz absolventu izcilību, un tāpat kā iepriekšējā, arī nākamajā periodā LKA izaugsme būtu attiecināma uz visām par līdzvērtīgām uzskatāmām darbības jomām – uz studiju, mākslinieciskās jaunrades un zinātniskās pētniecības jomu, kam jāattīstās studējošo, akadēmiskā un zinātniskā personāla prasmju un kompetenču pilnveides, internacionalizācijas, kā arī personiskas izaugsmes virzienā.

Līdzšinējā LKA attīstības pētniecisko un radošo iniciatīvu intensitāte prasa attiecīgu, darba saturam piemērotu fizisko un intelektuālo telpu, tāpēc kā īpašs izaugsmes aspekts nākamajā periodā ir izdalāma kopējās LKA darbības vides paplašināšana un turpmākā infrastruktūras uzlabošana. Šim uzstādījumam pamati tika likti iepriekšējā vadības darbības periodā, ieguldot finanšu un cilvēkresursus Tabakas Fabrikas kvartāla – starpnozaru izglītības, kultūras un inovāciju centra – idejas attīstībai (Miera iela 58a, Rīga),² kas LKA kopā ar Radošo industriju inkubatoru, ar teātra, laikmetīgās dejas un audiovizuālās mākslas darbiem un ar pētniecību nākotnē dos iespēju pozicionēties kā spēcīgam spēlētājam Rīgas un visas Latvijas kultūras un mākslas telpā.

Vadības darbības prioritātes nākamo piecu gadu periodā formulējami šādos vienlīdz nozīmīgos principos:

kvalitāte – nostiprināt un institucionalizēt kvalitātes vadības sistēmu ar skaidru pārvaldes un atbildības jomu sadales struktūru, ar skaidri definētiem profesionālās darbības uzdevumiem akadēmiskajam, zinātniskajam un vispārējam personālam, ar tiesībām un iespējām studējošajiem, kas ir galvenais priekšnosacījums ceļā uz LKA snieguma izcilību un neaizvietojamu lomu Latvijas augstākās izglītības sistēmā;

līdzdalība – veicināt studējošo iesaisti LKA politisko lēmumu pieņemšanā, sociālās iekļautības sistēmas pilnveidošanā, LKA darbības kvalitātes izvērtēšanā, kā arī atgriezeniskās saites ar akadēmisko un vispārējo LKA personālu nodrošināšanā, radot priekšnosacījumus LKA kopējās ekosistēmas stabilitātei un harmoniskai izaugsmei;

atvērtība – cieši sadarboties ar nozari, proti, ar kultūrpolitikas veidotājiem, sociālajiem partneriem un nevalstisko sektoru, komunicējot jaunas zināšanas un popularizējot LKA akadēmiskā personāla radošo darbību, kā arī veicināt LKA atvērtību jaunām iniciatīvām, inovatīvām un konstruktīvām idejām, jauniem izglītības (tajā skaitā arī profesionālās pilnveides) un sadarbības modeļiem gan starptautiskā, gan lokālā līmenī;

internationalizācija – attīstīt starptautisko partnerību akadēmiskajā, radošajā un pētniecības jomā, veicināt ārvalstu studējošo piesaisti, atbalstīt LKA akadēmiskā un zinātniskā personāla, tai skaitā studējošo iniciatīvas, iesaistīties starptautiskajos pētniecības un mākslinieciskās jaunrades konsorcijs un tīklojumos, attīstīt starptautisku studiju, pētniecības un radošās sadarbības piedāvājumu;

integritāte tiek tverta divos līmeņos, proti, iekšējā, kas balstās LKA studiju, zinātniskās pētniecības un mākslinieciskās jaunrades integrācijas veicināšanā, un ārējā, kas balstās LKA un kultūras nozares ciešā mijiedarbē, organiskā sadarbībā ar citām Latvijas kultūrizglītības iestādēm, kā arī aktīvā LKA komunikācijā ar absolventiem.

Veiksmīgai LKA darbībai studiju un radošajā jomā nepieciešams:

- izstrādāt kopējo LKA Stratēģiju 2021.–2027. gadam;
- attīstīt lokāli un starptautiski konkurētspējīgu LKA studiju programmu piedāvājumu;
- nostiprināt un institucionalizēt kvalitātes vadības un akadēmiskā godīguma sistēmu;

² Sk. plašāk LKA mājas lapā www.lka.edu.lv Pieejams: <https://lka.edu.lv/lv/par-akademiju/attistiba/lka-2022-tabakas-fabrika-copy/tabakas-fabrikas-projekta-attistiba/>, skatīts 31.03.2019.

- veicināt LKA akadēmiskā un vispārējā personāla profesionālo pilnveidi;
- sagatavoties studiju virzienu un institucionālajai akreditācijai;
- attīstīt LKA darbībai nepieciešamo infrastruktūru un materiāli tehnisko bāzi;
- saskaņā ar pieejamajiem finanšu resursiem atbalstīt studējošo mākslinieciskās jaunrades un pētniecisko darbu izstrādi, kā arī atbalstīt studējošo iesaisti kultūrizglītības un mākslinieciskās jaunrades tīklojumos;
- sekmēt LKA pētniecības un mākslinieciskās jaunrades rezultātu publisku pieejamību lekciju, meistarklašu, populārzinātnisko publikāciju, izrāžu, koncertu, audiovizuālo darbu skašu u. tml. formātā;
- turpināt atbalstīt LKA radošās darbības centra iniciatīvas
- turpināt atbalstīt LKA Nacionālās filmu skolas iniciatīvas
- turpināt atbalstīt LKA jauktā kora "Sōla" un LKA tradicionālās dziedāšanas grupas "Saucējas" darbību;
- turpināt institucionāli atbalstīt LKA Latvijas Kultūras koledžas darbību;
- turpināt institucionāli atbalstīt LKA struktūrvienību E. Smiļģa Teātra muzeja un Rīgas kino muzeja darbību.

Lai LKA pozicionētos kā ilgtspējīgs starpdisciplināro pētījumu centrs humanitāro un mākslas zinātņu jomā, ir nepieciešams:

- līdzsvaroti attīstīt visus LKA Pētniecības programmā 2016-2020 kā prioritārus definētos pētnieciskos virzienus;
- turpināt atbalstīt Zinātniskās pētniecības centra darbību, lai īstenotu LKA Pētniecības programmu 2016-2020 un attīstītu jaunas zinātniskās darbības stratēģiskās prioritātes darbības periodam 2021-2027;
- aktīvi izstrādāt pētījumu projektu pieteikumus starptautiska un nacionāla līmeņa pētniecības programmu un projektu konkursiem, attīstīt LKA iekšējo pētījumu konkursu praksi, izmantot daudzveidīgus finanšu avotus pētnieciskās darbības nodrošināšanai;
- turpināt attīstīt LKA zinātniskā personāla resursus, aktīvi piesaistot jaunus pētniekus un pētniekus ar ietekmīgu publicēšanās praksi;
- atbalstīt un aktivizēt akadēmiskā (arī studējošo) un zinātniskā personāla publicēšanās pieredzi zinātniski recenzētos izdevumos Latvijā un ārvalstīs;
- attīstīt LKA zinātniskos izdevumus: anonīmi recenzējamo turpinājumizdevumu *Cultural Crossroads*, *Kultūras un mākslas pētījumi*, kā arī rakstu krājumu *Te-Ki-La (Teātra un kino lasījumi)*, nostiprinot to statusu starptautiskajā un Latvijas pētnieciskajā telpā;
- organizēt un turpināt aktīvi komunicēt pētnieciskās darbības rezultātus konferencēs Kultūras Krustpunkti, ZinātMāksla, kā arī organizēt tematiski vienotas starptautiskas konferences;
- Turpināt attīstīt pētniecisko partnerību ar Latvijas, Eiropas Savienības un citu reģionu pētniekiem un zinātniskajām institūcijām.

Vadības programmas realizācijas rezultātā LKA turpina attīstīties kā kvalitatīva un uz izcilību orientēta kultūrizglītības iestāde, kas nacionālajā un globālajā līmenī sagatavo visaugstākā līmeņa speciālistus atbilstoši kultūras un mākslas nozares prioritātēm un darba tirgus vajadzībām.

Prof., dr. art. Rūta Muktupāvela